

життєвій меті. Мета задасть вектор. Вектор — це напрям застосування сили. Сила — це енергія.

Для успішного досягнення обраної мети слід змодельовувати реальну ситуацію, в якій доведеться взаємодіяти із зовнішнім світом і, з урахуванням природних та громадських тенденцій, здійснювати свою *роботу*.

Висновок

У природі все налаштовано на виважені, з погляду загальних законів розвитку й етики метакомосу, дії Людини. Природа, загострюючи інтуїтивне сприйняття Людини, стає її союзником, потрапляючи в резонанс із метою, основу якої становить творча *праця*. Витрачена енергія матеріалізується на поетапних успіхах і досягненнях, на позитивному розв'язанні проблем, з якими Людина стикається, тобто відбуваються постійні маленькі перемоги, що свідчить про правильність її дій. Людська інтуїція слугує

своєрідним компасом, що допомагає орієнтуватися в обраному напрямі діяльності.

Той, хто вже почав замислюватися та опанувати ці категорії знань, вже не в змозі залишатися осторонь. Через осмислення явищ і подій, взаємодію з однодумцями, через конкретні дії Людина починає виконувати функцію певного механізму безпеки суспільства, що сприяє досягненню енергоінформаційного балансу. Саме він і дає змогу розвиватися суспільному (цілому) через особисте.

У Людину, як і у Всесвіт, закладено код розвитку й гармонії. Проте нині призначений їй шлях Людина торує вкрай повільно, оскільки втрачає інтуїтивний зв'язок із природою, втрачає підказки Космосу щодо того, як краще жити й розвиватися далі.

(Далі буде)

Надійшла до редакції 2 травня 2024 року

КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

УДК 021.84:655.41]:[015:061.1](477)"2023"(048.83)
DOI: 10.36273/2076-9555.2023.5(334).9-15

Тетяна Устіннікова,

завідувачка відділу наукового опрацювання
обов'язкових примірників Книжкової палати України,
e-mail: prim@ukrbook.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3473-9578>

Тетяна Жигун,

старша наукова співробітниця відділу наукового опрацювання
обов'язкових примірників Книжкової палати України,
e-mail: prim@ukrbook.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8022-1505>

Аналіз стану доставляння обов'язкових примірників видань України у 2023 році

У статті подано результати аналітичного дослідження щодо стану доставляння суб'єктами видавничої справи й діяльності друкованих медіа обов'язкових примірників вітчизняних видань у 2023 р. Показники, що характеризують рівень доставляння ОП у 2023 р., розглянуто в порівнянні з аналогічними показниками 2022 р.

Ключові слова: видання; видавнича продукція; державна бібліографічна реєстрація; звіт; звітність; обов'язковий примірник; суб'єкт видавничої справи; суб'єкт діяльності друкованих медіа

Постановка проблеми. Книжкова палата України як державна наукова установа у сфері видавничої справи та інформаційної діяльності, функції якої визначено ст. 27 Закону України від 05.06.1997 № 318/97-ВР "Про видавничу справу", плідно співпрацює з вітчизняними видавцями, забезпечуючи функціонування системи обов'язкового примірника документів (далі — ОП), що ґрунтується на національному законодавстві.

В Україні систему ОП регламентують основні законодавчі акти: Закон України від 09.04.1999 № 595-XIV "Про обов'язковий примірник доку-

ментів"; Закон України від 12.01.2012 № 4319-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів"; Закон України від 27.01.1995 № 32/95-ВР "Про бібліотеки і бібліотечну справу"; Постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2002 № 608 "Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів".

Фахівці Книжкової палати України систематично здійснюють моніторинг за повнотою та своєчасністю доставляння обов'язкових примірників усіх видів видань, випущених суб'єктами

видавничої справи та діяльності друкованих медіа на терені України; проводять державну бібліографічну реєстрацію доставлених ОП видань і вносять повні відомості про них у бази даних (далі — БД).

Одним з інструментів для визначення стану доставляння ОП видань є обов'язкова звітність видавців неперіодичних книжкових видань за формою № 1-В (книги) (квартальна) і редакцій друкованих медіа за формою № 1-В (ЗМІ) (піврічна). Окрім того, Книжкова палата України також отримує на зберігання та обліковує примірники електронних видань, випущених на фізичних носіях інформації (локальні електронні видання). Саме тому одним із важливих завдань її фахівців є контроль за своєчасним наданням звітності суб'єктами видавничої справи та діяльності друкованих медіа.

Виконання комплексу цих заходів має забезпечити своєчасне й у повному обсязі наповнення недоторканного фонду Державного архіву друку Книжкової палати України обов'язковими примірниками вітчизняної друкованої продукції.

Аналіз досліджень і публікацій. Джерельною базою аналітичного дослідження стану доставляння ОП у 2023 р. є законодавчі акти та розпорядчі документи [1—3], дослідження М. Сенченка [4], статистичні дані, вміщені у збірнику "Друк України" [5; 6], результати щорічних аналітичних досліджень, оприлюднені в науково-практичному журналі "Вісник Книжкової палати" [7].

Мета статті — висвітлення узагальнених результатів аналітичного дослідження стану доставляння обов'язкових примірників видань суб'єктами видавничої справи й діяльності друкованих медіа у 2023 р.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для оцінювання динаміки й тенденцій розвитку книговидавничої галузі України показники рівня доставляння й державної бібліографічної реєстрації основних видів неперіодичних, періодичних, продовжуваних, електронних видань, випущених на фізичних носіях інформації, у поточному звітному році подано в порівнянні з показниками попереднього звітного року.

Згідно з узагальненими даними, у 2023 р. опрацьовано та здійснено державну бібліографічну реєстрацію 44 595 друкованих одиниць (далі — друк. од.) ОП усіх видів видань (44 470 друкованих і 125 одиниць видань на електронних носіях), у тому числі: 16 804 друк. од. — ОП основних видів неперіодичних текстових видань (книги, автореферати дисертацій, нотні, образотворчі та картографічні видання); 26 929 друк. од. — ОП друкованих газет (21 870) та інших, крім газет, періодич-

них і продовжуваних видань — журналів, збірників наукових праць, рекламних, інформаційних видань, бюлетенів, календарів (5059).

Результати порівняння показників 2023 р. з аналогічними даними 2022 р., коли було доставлено та опрацьовано ОП 37 717 видань, свідчать про підвищення загального рівня доставляння ОП (44 595 друк. од.), тобто опрацьовано на 6878 більше доставлених ОП, що становить 15,4%. Очевидною є тенденція до нарощування випуску друкованих видань попри постковідний і військовий стан в Україні.

Дослідження рівня доставляння ОП за видами видань у 2023 р. свідчить про зростання кількості доставлених ОП основних видів неперіодичних видань на 5932 друк. од., або 35,4% (16 734 — у 2023 р. і 10 802 — у 2022 р.).

Порівняльні дані щодо стану доставляння ОП основних видів неперіодичних видань у 2022—2023 рр. подано в табл. 1.

Таблиця 1

Стан доставляння ОП основних видів друкованих неперіодичних видань: 2022—2023 рр.

Види неперіодичних видань	2022 р.	2023 р.	
	Кількість видань, друк. од.	Кількість видань, друк. од.	У % до 2022 р.
Усього, у т. ч.:	10 802	16 804	155,6
Книги та брошури	9 691	15 187	156,7
Автореферати дисертацій	77	221	287,0
Нотні видання	111	140	126,1
Образотворчі видання	858	1 193	139,0
Картографічні видання	65	63	96,9

Окрім зазначених у таблиці ОП основних видів друкованих неперіодичних видань, у 2023 р. було доставлено 125 од. локальних електронних видань (на фізичних носіях інформації), що на 45 од. більше, ніж у 2022 р. (125 — у 2023 р. і 80 — у 2022 р.).

Дані табл. 1 свідчать, що ОП книг і брошур доставлено на 5496 друк. од. більше (відповідно 15 187 і 9691); образотворчих видань — 335 (1193 і 858); авторефератів дисертацій — 144 (221 і 77); нотних видань — 29 (140 і 111); водночас на 2 друк. од. менше доставлено ОП картографічних видань (63 і 65).

Із загальної кількості доставлених у 2023 р. ОП книг і брошур (15 187 друк. од.) 5581 друк. од., або 36,7%, становлять примірники видань, які було випущено в минулі роки й не доставлено своє-

часно, зокрема: 1 видання випуску 2002 р., 1 — 2006 р., 1578 — 2010—2021 рр. та 4001 — 2022 р.

Станом на 01.01.2024 найбільше ОП друкованих неперіодичних видань доставлено такими державними видавництвами: видавництво "Право", м. Харків — 254 друк. од.; Національний університет "Львівська політехніка" — 93; Національний університет "Запорізька політехніка" — 47; Київський столичний університет імені Бориса Грінченка — 37; Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк — 14.

Серед видавців інших форм власності найбільше ОП доставили: ТОВ "Видавництво "Ліра-К", м. Київ — 601 друк. од.; ТОВ "Видавництво "Віват", м. Харків — 483; ТОВ "Видавництво Старого Лева", м. Львів — 466; ТОВ "Видавництво "Фоліо", м. Харків — 444; дочірнє підприємство "Книжковий клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", м. Харків — 332; ТОВ "Видавнича група "КМ-Букс", м. Київ — 220; ТОВ "Видавничий дім "Гельветика", м. Херсон — 158; ФОП Стасюк Л. С., м. Хмельницький — 119; ПП "Юнісофт", м. Харків — 67.

Варто відзначити плідну роботу харківських видавців, які роблять значний внесок у поповнення архівного фонду друкованих вітчизняних видань у надскладних воєнних умовах.

Паралельно з дослідженням стану доставляння ОП друкованих неперіодичних видань Книжкова палата України здійснює контроль за доставлянням ОП періодичних і продовжуваних видань. У 2023 р. здійснено державну бібліографічну реєстрацію 21 870 друк. од. (735 назв) ОП газет і 5059 друк. од. (1330 назв) періодичних (крім газет) і продовжуваних видань — загалом 26 929 друк. од. (2065 назв).

Порівнюючи ці узагальнені дані з аналогічними показниками 2022 р. (26 160 друк. од. і 2563 назви), з'ясовано, що кількість доставлених ОП друкованих періодичних видань зросла на 769 друк. од., або 2,9%, натомість за назвами знизилася на 498 друк. од., або 19,4%.

Кількісні показники стану доставляння ОП друкованих газет у 2022 р. і 2023 р. подано в табл. 2.

Таблиця 2

Загальний стан доставляння ОП газет: 2022—2023 рр.

Назви областей	2022 р.		2023 р.	
	Кількість назв	Кількість друк. од.	Кількість назв	Кількість друк. од.
Вінницька	54	1 629	44	1 676
Волинська	54	1 362	47	1 286
Дніпропетровська	71	1 186	31	1 161
Донецька	31	292	10	241
Житомирська	38	885	16	595
Закарпатська	21	585	20	647
Запорізька	45	501	21	449
Івано-Франківська	25	324	20	305
Київська	49	1 033	43	1 051
Кіровоградська	20	632	14	566
Луганська	20	118	—	—
Львівська	28	635	28	664
Миколаївська	30	532	16	497
Одеська	56	1 283	47	1 549
Полтавська	50	1 557	41	1 519
Рівненська	24	731	22	791
Сумська	27	1 009	21	1 026
Тернопільська	20	494	18	535
Харківська	49	605	21	622
Херсонська	33	147	5	38
Хмельницька	35	1 057	25	994
Черкаська	49	1 735	43	1 594
Чернівецька	10	352	11	362
Чернігівська	18	318	8	318
м. Київ	265	3 243	163	3 384
Усього	1 122	22 245	735	21 870

Аналіз рівня доставляння ОП газет у Книжкову палату України редакціями друкованих медіа за областями впродовж 2023 р. свідчить про незначне його зниження в порівнянні з 2022 р. Згідно з даними табл. 2 загальна кількість доставлених ОП газет зменшилася на 375 друк. од. (1,7%), за назвами — на 387 друк. од. (34,5%).

У порівнянні з 2022 р. кількість ОП доставлених газет зменшилася за назвами: у м. Києві на 102 (163 і 265), Дніпропетровській області — 40 (31 і 71), Харківській — 28 (21 і 49), Херсонській — 28 (5 і 33), Запорізькій — 24 (21 і 45), Житомирській — 22 (16 і 38), Донецькій — 21 (10 і 31), Луганській — 20 (0 і 20), Миколаївській — 14 (16 і 30), Вінницькій — 10 (44 і 54), Хмельницькій — 10 (25 і 35), Чернігівській — 10 (8 і 18), Одеській — 9 (47 і 56), Полтавській — 9 (41 і 50), Волинській — 7 (47 і 54), Київській — 6 (43 і 49), Кіровоградській — 6 (14 і 20), Сумській — 6 (21 і 27), Черкаській — 6 (43 і 49), Івано-Франківській — 5 (20 і 25), Рівненській — 2 (22 і 24), Тернопільській — 2 (18 і 20), Закарпатській — 1 (20 і 21), натомість у Чернівецькій області зросла на 1 назву (11 і 10).

За результатами моніторингу випуску газет в областях України виявлено, що невчасно доставлено 436 ОП газет за назвами, насамперед редакції друкованих медіа м. Києва (107 ОП), Дніпропетровської (41), Запорізької (31), Харківської (30), Херсонської (29), Житомирської (23), Донецької (21), Луганської (20), Миколаївської (15) областей.

У 2023 р. доставлено ОП 19 нових назв газет, які зареєстровано та внесено в базу даних "Друковані медіа України" (2021—2023). Найбільше ОП цих видань доставлено з м. Києва (3 назви), Полтавської (3), Запорізької (2), Одеської (2), Рівненської (2), Черкаської (2) областей.

Проведений у 2023 р. аналіз доставлених ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (5059 друк. од.) свідчить про підвищення загального рівня їх доставляння в порівнянні з 2022 р. (3915 друк. од.) на 1144 друк. од. (22,6%).

Кількісні показники доставляння ОП основних видів періодичних (крім газет) і продовжуваних видань у 2022 і 2023 рр. подано в табл. 3.

Таблиця 3

Стан доставляння ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань: 2022—2023 рр.

Види періодичних (крім газет) і продовжуваних видань	2022 р.		2023 р.	
	Кількість назв	Кількість друк. од.	Кількість назв	Кількість друк. од.
Журнали	1 198	3 268	1 152	3 999
Продовжувані видання (збірники)	17	22	15	21
Рекламні видання, бюлетені	131	455	115	931
Інформаційні видання (експрес-інформація)	10	73	5	49
Календарі	83	95	41	54
Періодичні (крім газет) і продовжувані локальні електронні видання	2	2	2	5
Усього	1 441	3 915	1 330	5 059

Дані таблиці свідчать про зниження рівня доставляння ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань за назвами на 111 ОП (1441 — у 2022 р. і 1330 — у 2023 р.). Натомість збільшилася кількість друкованих одиниць ОП журналів (на 731), рекламних видань, бюлетенів (476), електронних локальних видань (3). У підсумку кількість ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань, доставлених у 2023 р., за назвами становить 92,3% до 2022 р. (1330 — у 2023 р., 1441 — у 2022 р.), за кількістю друк. од. — 129,2 % (5059 друк. од. — у 2023 р., 3915 друк. од. — у 2022 р.).

Кількісні показники доставляння у 2023 р. ОП основних видів періодичних (крім газет) і продовжуваних видань за видами та назвами подано в табл. 4.

За результатами порівняльного аналізу показників табл. 4 з аналогічними даними 2022 р., поданими у статті [7], з'ясовано, що кількість назв періодичних (крім газет) і продовжуваних видань зросла, зокрема: у Харківській області на 37 (відповідно 120 і 83), Чернівецькій — 8 (22 і 14), Житомирській — 6 (13 і 7), Волинській — 5 (22 і 17), Київській — 5 (25 і 20), Сумській — 4 (19 і 15), Івано-Франківській — 3 (26 і 23), Кіровоградській — 2 (10 і 8), Львівській — 1 (153 і 152), Рівненській — 1 (21 і 20) областях, а зменшилась: у м. Києві на 93 (відповідно 581 і 674), у Тернопільській — 30 (39 і 69), Дніпропетровській — 20 (57 і 77), Херсонській — 11 (6 і 17), Запорізькій — 8 (14 і 22), Хмельницькій — 7 (25 і 32), Вінницькій — 6 (31 і 37), Одеській — 1 (72 і 73), Черкаській — 2 (22 і 24), Донецькій — 1 (3 і 4), Миколаївській — 1 (4 і 5) областях.

**Кількість доставлених у 2023 р. ОП періодичних (крім газет)
і продовжуваних видань за видами та назвами (за областями України)**

Назви областей	Загальна кількість назв	Кількість назв за видами видань					
		2023 р.					
	2023 р.	Журнали	Продовжувані видання (збірники)	Рекламні видання, булетені	Інформаційні видання (експрес- інформація)	Календарі	Періодичні (крім газет) і продовжувані електронні видання
Вінницька	31	30	—	1	—	—	—
Волинська	22	22	—	—	—	—	—
Дніпропетровська	57	57	—	—	—	—	—
Донецька	3	2	1	—	—	—	—
Житомирська	13	13	—	—	—	—	—
Закарпатська	21	21	—	—	—	—	—
Запорізька	14	13	—	1	—	—	—
Івано-Франківська	26	25	1	—	—	—	—
Київська	25	20	2	3	—	—	—
Кіровоградська	10	10	—	—	—	—	—
Луганська	—	—	—	—	—	—	—
Львівська	153	88	1	59	—	5	—
Миколаївська	4	4	—	—	—	—	—
Одеська	72	67	2	—	—	1	—
Полтавська	17	17	—	—	—	—	—
Рівненська	21	20	—	—	1	—	—
Сумська	19	19	—	—	—	—	—
Тернопільська	39	28	—	7	—	4	—
Харківська	120	119	—	—	—	—	1
Херсонська	6	6	—	—	—	—	—
Хмельницька	25	18	—	1	—	6	—
Черкаська	22	22	—	—	—	—	—
Чернівецька	22	20	1	1	—	—	—
Чернігівська	9	9	—	—	—	—	—
м. Київ	581	502	7	42	4	25	1
Усього	1 330	1 152	15	115	5	41	2

У 2023 р. редакції друкованих медіа майже з усіх областей України доставили ОП 135 нових назв зазначених видань, найбільше — зі Львівської області (56), м. Києва (35), Тернопільської, Харківської та Одеської областей — по 5.

Водночас за результатами дослідження з'ясовано, що впродовж 2023 р. у Книжкову палату України не було доставлено ОП 281 назви видань, які виходили у 2022 р. і продовжують виходити надалі. Такі порушення допущено редакціями м. Києва (99 назв), Дніпропетровської (26), Львівської (25), Одеської (20), Харківської (19), Івано-Франківської (13), Хмельницької (10), Закарпатської (8), Тернопільської (8), Черкаської (6), Чернівецької (6), Сумської (6), Вінницької (5), Волинської (5), Запорізької (5), Полтавської (4), Жито-

мирської (3), Кіровоградської (3), Рівненської (3), Київської (2), Чернігівської (2), Донецької, Миколаївської та Херсонської (по 1) областей.

Моніторинг доставляння ОП усіх видів періодичних і продовжуваних видань у 2023 р. виявив тенденцію до незначного скорочення їх надходжень у Книжкову палату України.

Актуальною проблемою є недоставляння або несвоєчасне доставляння ОП міських і районних газет з окремих областей України, насамперед із м. Києва, Вінницької, Волинської, Полтавської та Хмельницької областей.

Для оцінювання рівня доставляння в Книжкову палату України ОП видань її фахівці використовують дані звітів про випуск видавничої продукції за формами № 1-В (книги) (квартальна)

і № 1-В (ЗМІ) (піврічна), тому приділяють значну увагу їх реєструванню в БД і перевірці наявності примірників зазначених у звітах видань у фонді Державного архіву друку.

У 2023 р. отримано звіти від 885 видавців: 647 суб'єктів видавничої справи та 238 суб'єктів діяльності друкованих медіа.

З-поміж 647 суб'єктів видавничої справи України невчасно надали звіти 69 суб'єктів державної форми власності, зокрема Інститут сільськогосподарства Карпатського регіону НААН України, с. Оброшине (Львівська обл.); Криворізький національний університет; Волинське обласне редакційно-видавниче підприємство "Надстир'я", м. Луцьк; Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному, смт Опішне (Полтавська обл.); Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, м. Дніпро.

Із запізненням надіслали звіти 315 суб'єктів видавничої справи України інших форм власності, наприклад: ТОВ "Абетка", м. Кам'янець-Подільський; ТОВ "Видавництво "Алатон", м. Київ; ПП "Емма", м. Київ; Київська богословська семінарія; ФОП Кобись Р. В., м. Київ; ПБКП "Корпункт", м. Суми; ТОВ "Видавництво "Ліра-К", м. Київ; ТОВ "Маджента", м. Одеса; ФОП Майдано вч Т. В., м. Київ; ТОВ "ВВП "Но іс", м. Суми; ТОВ "Нілан ЛТД", м. Вінниця; ПП "Нова книга", м. Вінниця; ФОП Пугач О. В., м. Київ; ТОВ "Твори", м. Вінниця; ТОВ "Науково-виробниче підприємство "Укрпромторгсервіс", м. Полтава.

За результатами опрацювання видавничих звітів зроблено висновок, що 93 суб'єкти видавничої справи не здійснювали видавничу діяльність.

Упродовж 2023 р. зареєстровано 57 нових суб'єктів видавничої справи.

Звіти за формою № 1-В (ЗМІ) (піврічна) отримано лише від 238 суб'єктів діяльності друкованих медіа із 1690, що вказує на низький рівень їхньої відповідальності.

Моніторинг звітності державних видавництв у 2023 р. свідчить, що лише 177 суб'єктів діяльності друкованих медіа із 238 надіслали звіти за I, II півріччя 2023 р. вчасно, наприклад: ВД "Академперіодика", м. Київ; Видавничий будинок "Балдрук", м. Балаклія (Харківська обл.); ТОВ "Редакція газети "Вісті Рівненщини", м. Рівне; ТОВ "Редакція газети "Глухівщина", м. Глухів (Сумська обл.); ПП "Заставнінська обласна редакція газети "Голос краю" (Чернівецька обл.); ПП "Редакція газети "Голос Самбірщини" (Львівська обл.); Дніпровський державний технічний університет (ДДТУ), м. Кам'янське; ПП "Регіональна газета Надросся "Замкова гора",

м. Біла Церква (Київська обл.); КП "Запорізька міська друкарня "Дніпровський металург"; Національний університет "Запорізька політехніка"; ТОВ "Експертус ТЕК", м. Київ; Київський національний лінгвістичний університет; Державна наукова установа "Книжкова палата України імені Івана Федорова", м. Київ; Видавництво Національного університету "Львівська політехніка"; Мукачівський державний університет; Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному; Одеський національний технологічний університет; ДВ "Преса України" Державного управління справами, м. Київ; ТОВ "Редакція газети "Приорільська правда", с. Царичанка (Дніпропетровська обл.); ПП "Радіоінформ", м. Вінниця; ТОВ "Редакція газети "Сіверський край", м. Новгород-Сіверський (Чернівецька обл.); Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського.

Із запізненням звітував 61 суб'єкт видавничої справи, зокрема: ТОВ "Вісті Барвінківщини Медіа Центр", м. Барвінкове (Харківська обл.); Всеукраїнська благодійна організація ім. Григорія Хомишина, м. Львів; ПП "Ін-Про", м. Запоріжжя; Інститут культурології Національної академії мистецтв України, м. Київ; Міжнародна асоціація "Зварювання", м. Київ; Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая, м. Київ; Національний антарктичний науковий центр Міністерства освіти і науки України, м. Київ; Національний науково-природничий музей НАН України, м. Київ; ПП "Політехперіодика", м. Одеса; Підприємство "Профінформ" Федерації профспілок України, м. Київ; ТОВ "Редакція районної газети "Рідний край", м. Буринь (Сумська обл.); редакція газети "Яготинські вісті" (Київська обл.).

З 869 назв друкованих медіа, зазначених у звітах, у Книжкову палату України доставлено ОП 552 назв цих видань, відповідно 244 — не доставлено, випуск 73 — припинено.

Висновки. Контроль за своєчасним і повним доставлянням ОП є запорукою ефективного функціонування системи обов'язкового примірника, тому, враховуючи наявні проблеми, удосконалюючи форми й методи роботи, фахівці Книжкової палати України намагаються досягти максимального рівня поповнення фонду Державного архіву друку.

За результатами аналітичного дослідження та порівняння показників 2023 р. з аналогічними даними 2022 р. зроблено висновок про нарощування випуску друкованих видань і підвищення загального рівня доставляння ОП (37 717 друк. од — у 2022 р., 44 595 друк. од. —

у 2023 р.), тобто опрацьовано на 6878 більше доставлених ОП, що становить 15,4%.

Дослідження рівня доставляння ОП за видами видань свідчить про зростання кількості доставлених ОП основних видів неперіодичних видань на 5932 друк. од., або 35,4% (16 734 — у 2023 р. і 10 802 — у 2022 р.).

У 2023 р. здійснено державну бібліографічну реєстрацію 21 870 друк. од. (735 назв) ОП газет і 5059 друк. од. (1330 назв) періодичних (крім газет) і продовжуваних видань — загалом

26 929 друк. од. (2065 назв). Кількість доставлених ОП друкованих періодичних видань зроста на 769 друк. од., або 2,9%, натомість за назвами знизилася на 498 друк. од., або 19,4% (26 160 друк. од. та 2563 назви — у 2022 р. і 26 929 друк. од. та 2065 назв — у 2023 р.).

Аналіз доставлених ОП періодичних (крім газет) і продовжуваних видань (5059 друк. од.) свідчить про підвищення загального рівня їх доставляння в порівнянні з 2022 р. (3915 друк. од.) на 1144 друк. од. (22,6%).

Список бібліографічних посилань

1. Про обов'язковий примірник документів : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 595-XIV. *Офіційний вісник України*. 1999. № 18. С. 36.
2. Про адміністративні правопорушення : Кодекс України від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. *Верховна Рада України* : офіційний вебсайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>.
3. Про затвердження форм звітності № 1-В (книги) (квартальна) "Звіт про випуск книжкової продукції", № 1-В (ЗМІ) (піврічна) "Звіт про випуск продукції друкованих засобів масової інформації" та інструкцій щодо їх заповнення : Наказ Держкомтелерадіо від 09.01.2014 № 1. *Верховна Рада України* : офіційний вебсайт. URL: <http://comin.kmu.gov.ua>.
4. Сенченко М. Проблеми Книжкової палати України і вітчизняного книговидання — 2012 рік. *Вісник Книжкової палати*. 2013. № 1. С. 3—7.
5. Друк України (2022) : стат. зб. / уклад. А. Воронцова. Київ : Кн. Палата України, 2023. 80 с
6. Друк України (2023) : стат. зб. / уклад. А. Воронцова. Київ : Кн. Палата України, 2024. 76 с.
7. Устіннікова Т., Жигун Т. Аналіз стану доставляння обов'язкових примірників видань України у 2022 році. *Вісник Книжкової палати*. 2023. № 5. С. 3—9.

Tetiana Ustinnikova,

*Head of the Scientific Processing Department
Mandatory Copies of the Book Chamber of Ukraine*

Tetiana Zhyhun,

*Senior Researcher of the Scientific Processing Department
Mandatory Copies of the Book Chamber of Ukraine*

Analysis of the delivery state of Ukrainian publications mandatory copies in 2023

The article presents the results of analytical research on the state of delivery by subjects of the publishing business and activities of print media of mandatory copies (further — MP) of domestic publications in 2023. Indicators characterizing the level of delivery of MP in 2023 are considered in comparison with similar indicators of 2022.

Keywords: *publication; publishing products; state bibliographic registration; report; reporting; mandatory copy; subject of publishing business; subject of print media activity*

References

1. Pro obovyazkovij primirnik dokumentiv : Zakon Ukrainyini vid 9 kvit. 1999 r. № 595-XIV. (1999). *Oficijnij visnik Ukrainyini*, 18, p. 36.
2. Pro administrativni pravoporushennya : Kodeks Ukrainyini vid 7 grud. 1984 r. № 8073-X. (1984). *Verhovna Rada Ukrainyini : oficijnij vebсайт*. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>.
3. Pro zatverdzhennya form zvitnosti № 1-V (knigi) (kvartalna) "Zvit pro vipusk knizhkovoyi produkciji", № 1-V (ZMI) (pivrichna) "Zvit pro vipusk produkciji drukovanih zasobiv masovoyi informaciji" ta instrukcij shodo yih zapovnennya : Nakaz Derzhkomteleraadio vid 09.01.2014 № 1. (2014). *Verhovna Rada Ukrainyini : oficijnij vebсайт*. Available at: <http://comin.kmu.gov.ua>.
4. Senchenko M. (2013). Problemi Knizhkovoyi palati Ukrainyini i vitchiznyanogo knigovidannya — 2012 rik. *Visnik Knizhkovoyi palati*, 1, pp. 3—7.
5. Voroncova. A. [uklad.]. (2023). *Druk Ukrainyini (2022)* : stat. zb. Kyiv: Kn. Palata Ukrainyini.
6. Voroncova. A. [uklad.]. (2024). *Druk Ukrainyini (2023)* : stat. zb. Kyiv: Kn. Palata Ukrainyini.
7. Ustinnikova T. & Zhigun T. (2023). Analiz stanu dostavlyannya obovyazkovih primirnikiv vidan Ukrainyini u 2022 roci. *Visnik Knizhkovoyi palati*, 5, pp. 3—9.

Надійшла до редакції 16 травня 2024 року